

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma:

Kfv.I.37.471/2024/9.

A tanács tagjai:

Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke
Dr. Figula Ildikó előadó bíró
Dr. Banu Zsoltné Dr. Szabó Judit bíró
Dr. Hajnal Péter bíró
Dr. Heinemann Csilla bíró

A felperes:

felperes
(cím1)

A felperes képviselője:

... Ügyvédi Iroda
ügyvéd1 ügyvéd
(cím2)

Az alperes:

Oktatási Hivatal
(1055 Budapest, Szalay u. 10-14.)

Az alperes képviselője:

Dr. Hajdu József
kamarai jogtanácsos

A per tárgya:
született határozat jogszerűsége vizsgálata

pedagógus továbbképzési program tárgyában

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

az alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék
113.K.702.729/2023/16. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 113.K.702.729/2023/16. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2023. március 13-án akkreditációs kérelmet terjesztett elő az alperesnél a „Gyermekek jogok és gyermekvédelem a köznevelési rendszerben – hogyan segítheti a pedagógiai munkát a gyermekjogok érvényesülése?” elnevezésű pedagógus továbbképzési programra, kérve annak engedélyezését.

[2] Az alperes előtt folyamatban volt engedélyezési eljárás keretében, a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Pt. rend.) szerint megindult eljárásban köznevelési szakértői vélemény került beszerzésre. szakértő 2023. március 16-i dátummal ellátott szakvéleményében részletes hibajegyzékkel értékelte a felperes kérelmét, és a hibajegyzékben szereplő feltételek teljesítése esetén a program elfogadását javasolta.

Az alperes a köznevelési szakértő által jelzett hiányok pótlására hívta fel a felperest, melyet a felperes rövid határidővel teljesített. Az alperes köznevelési és akkreditációs osztálya a felperest arról tájékoztatta e-mailben, hogy a szakértő a programot elfogadta. A szakértő ugyanis 2023. március 17-én a Pt. rend. 9/A. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelési nyilatkozatot terjesztett elő az alperesnél, amely szerint a benyújtott és általa értékelt pedagógus-továbbképzési program összhangban áll az Alaptörvénnyel és más hatályos jogszabályokkal (2023. március 17.).

[3] Ezek után a továbbképzési program jóváhagyása tárgyában folyó eljárás során a Pt. rend. 7. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület (a továbbiakban: PAT) javaslatának beszerzésére került sor. A PAT előterjesztői szakértőjeként szakértő2 járt el, aki 2023. március 19-i dátummal ellátott bírálatában feltételekkel történő elfogadásra tett javaslatot, és részletes, 7 oldalas hibajegyzéket készített. A hibajegyzék alapján a felperes ismét módosította az akkreditációra benyújtott programot, melynek eredményeként szakértő2 arról nyilatkozott a 2023. március 30-án kelt okiratban, hogy a pedagógus-továbbképzési program összhangban áll az Alaptörvénnyel és más hatályos jogszabályokkal.

[4] Ugyanezen a napon a PAT elnöke PED/116-9/2023. szám alatt a Pt. rend. 7. § (6) bekezdése alapján azt a javaslatot terjesztett elő az alperesnél, hogy a felperes által jóváhagyásra benyújtott pedagógus-továbbképzési programot elutasításra javasolja.

A PAT tagjainak a pedagógus-továbbképzési program értékelésével összefüggő megjegyzései a javaslatban részletesen ismertetésre kerültek, ahol mind a kilenc tag egyhangúan az elutasítás mellett voksolt. A testület 9. tagja az előterjesztői szakértőként eljáró szakértő2 volt, aki maga is úgy nyilatkozott, hogy a program elutasítására tesz javaslatot.

[5] Ennek ismeretében hozta meg az alperes elsőként 2023. április 27-én kelt PED/116-10/2023. számú határozatát, amelyben a felperes által benyújtott pedagógus-továbbképzési program alapítási kérelmét elutasította.

[6] A felperes – egyrészt a határozatban szereplő jogorvoslati kioktatásnak megfelelően, másrészt a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) szabályainak megfelelően – a határozattal szembeni kereseti kérelmét az alpereshez terjesztette elő.

[7] Az alperes – még a felperes keresetlevelének bírósághoz történő továbbítását megelőzően – a keresetlevél ismeretében, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 115. § (1) bekezdésére hivatkozással a keresettel támadott határozatot PED/116-11/2023. számú határozatával visszavonta, és ugyanebben a határozatban a felperes által benyújtott, „Gyermejjogok és gyermekvédelem a köznevelési rendszerben – hogyan segítheti a pedagógiai munkát a gyermeki jogok érvényesülése” című pedagógus-továbbképzési program alapítási kérelmet elutasította.

A határozat indokolása részletesen ismertette a köznevelési szakértőként kirendelt szakértő szakértői véleménye hibajegyzékében felsoroltakat, a PAT előterjesztői szakértőjeként eljáró szakértő2 által készített hibajegyzék tartalmát, valamint a PAT 2023. március 30-ai tárgyaláson hozott egyhangú döntését és annak indokait. Ez utóbbi indokolásából kiemelte, hogy a továbbképzési program témája nem felelt meg a Pt. rend. 4. § (1) bekezdésében felsorolt céloknak, a továbbképzési program tematikája nem felelt meg a Pt. rend. 9/A. § (1) bekezdés e) pontjának, a továbbképzési program nem felelt meg a Pt. rend. 9/A. § (1) bekezdés f) pontjának, a program nem tartalmazza a jogszabályok és a jogszabályhelyek pontos megnevezését. A PAT ebből következően nem látta biztosítva, hogy a továbbképzésen résztvevő pedagógusok megfelelő információkat kapnak a címben jegyzett témában. Rögzítette azt is, hogy a pedagógiai munkát a gyermeki jogok érvényesülése tárgyában benyújtott pedagógus-továbbképzés önmagában nem segíti, a témával kapcsolatos kérdéseket, a tanulók érdekérvényesítésének lehetőségeit ugyanis a köznevelési ágazati jogszabályok tartalmazzák.

[8] Az alperes határozatának indokolása szerint az Oktatási Hivatal mérlegelte a rendelkezésre álló iratokat, a szakértői véleményeket és a PAT javaslatát. Rögzítette, hogy a PAT egyhangúlag döntött az elutasítás mellett. Az indokolás szerint az Oktatási Hivatal még egyetlen eljárásban sem tért el a PAT javaslatától, tekintve, hogy ehhez a PAT, mint akkreditációs testület szakmai- tartalmi felülbírálatára lenne szükséges, ami önmagában ellentmondás lehetne annak fényében, hogy a jogalkotó a PAT-ot hozta létre a pedagógus-továbbképzések minőséghitelesítésére. Jelen ügyben pedig nem merült fel semmiféle olyan körülmény, amely megalapozta volna a PAT javaslatával ellentétes döntéshozatalt.

A kereseti kérelem és védírat

[9] A felperes az első (visszavont) határozattal szemben előterjesztett keresete folytán megindult közigazgatási perben az alperes határozatának megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

A bíróság az alperes visszavonó, és a felperes kérelmét ismételt elutasító (második) határozat ismeretében a Kp. 83. § (5) bekezdése alapján kiadott felhívására a felperes úgy nyilatkozott, hogy fenntartja a kereseti kérelmét, mert az alperes második határozata nem teljesítette a kereseti kérelemben foglaltakat.

[10] A kereseti kérelem szerint az alperes eljárása sértette az Ákr. 76. § (1) bekezdését, a bizonyíték ismertetési kötelezettséget, ugyanis az alperes az eljárás során nem ismertette a felperessel a PAT álláspontját. Érvelése szerint a határozat iratellenes megállapításokat is

tartalmaz és okszerűtlen következtetésekre jut, ezért sérti a Pt. rend. 9/A. § (1) bekezdés e) és f) pontját.

[11] A kereset szerint az alperes második határozatában szereplő indokolás egyetlen érdemi többlettartalma az, hogy megállapította, hogy az alperes egyetlen eljárásban sem tért el a PAT javaslatától.

[12] Az alperes határozatát alapvetően jogsértőnek találta amiatt is, mert álláspontja szerint a Pt. rend. 7. § (6) bekezdéséből az következik, hogy az alperes eltérhet a PAT javaslatától, az alperes pedig egyáltalán nem indokolta, hogy miért nem tartotta indokoltnak a szakértői vélemények ismeretében a PAT javaslatától való eltérést.

[13] Jogszabálysértőnek találta azt az alperesi eljárást, hogy nem vette figyelembe a döntésnél a Pt. rend. 7. § (6) bekezdésében kirendelt köznevelési szakértő elfogadásra javasolt véleményét.

[14] Jogsértőnek találta a PAT javaslata alapján meghozott döntést azért is, mert kritika nélkül elfogadta azt a tartalmi megállapítást, hogy a gyermekekkel foglalkozó pedagógusok számára nem fontos a gyermekjogok ismerete. Mindez indokolatlanul akadályozza a gyermek jogairól szóló New York-ban 1989. november 20-án kelt, 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett egyezmény 42. cikkének tényleges érvényesülését.

[15] A közigazgatási per során bizonyítási indítványa is volt, és bár elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a PAT javaslata nem szakkérdést igénylő szakmai vélemény, hanem jogi mérlegelésen alapul, és elsődleges álláspontja szerint így a felperes szerint nincs helye szakértői bizonyításnak, de arra az esetre, ha a bíróság a PAT javaslatát szakkérdésnek tekintené, úgy az általa beszerzett magánszakértői vélemény figyelembevételét kérte, másrészt a megelőző eljárásban eljáró szakértőtől köznevelési szakértőként történő kirendelését kérte a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 307. § (1) bekezdése szerint.

[16] Az alperes védiratában, azt követően, hogy a felperes nyilatkozott arról, hogy a PED/116-11/2023. számú határozatra kiterjeszti kereseti kérelmét – elsődlegesen az Ákr. 48. § (1) bekezdés i) pontja alapján – a keresetlevél visszautasítására tett indítványt, állítva, hogy a felperes keresete elkésett. Álláspontja szerint ugyanis 2023. július 26-án lejárt a PED/116-11/2023. számú határozattal szemben felperes részéről előterjeszthető keresetindítási határidő, a felperes azonban ezen határidőig nem terjesztett elő keresetlevelet.

[17] Álláspontja szerint el kell különíteni a határozatot visszavonó és a felperes kérelmét ismételten elutasító határozati részt, és amíg az előbbi a Kp. 83. § (5) és (6) bekezdése kereteibe tartozó eljárási rendben értelmezhető, addig az utóbbi, a kérelmet ismételten elutasító határozat tárgyában a felperesnek külön keresetlevelet kellett volna előterjeszteni.

[18] Érdemben a kereset elutasítását kérte, állítva, hogy az alperes határozata törvényes és megalapozott volt, az új határozat megfelelt az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mind a határozat elemeit, mind az eljárás bemutatását és a döntési mechanizmust részletesen tartalmazta.

[19] A védirat szerint a felperes megismerhette a PAT javaslatát, a határozathoz ugyanis azt mellékelte. A felperes pedig mindkét, a megelőző eljárásban készült szakvéleményt az eljárás során megkapta, a Pt. rend. 7. § (11) bekezdésének megfelelően a kijavítást kezdeményező felhívásoknak eleget is tett.

[20] Hangsúlyozta, hogy az eljárása során a PAT elutasításra tett javaslata alapján hozta meg döntését. Érvelése szerint joggal ellentétes lenne, amennyiben egy minőségitelesítésre fel nem hatalmazott alperesi ügyintéző a PAT explicit javaslatával ellentétes döntést készítené elő. Nem vitatta, hogy a Pt. rend. 7. § (6) bekezdése második mondata lehetőséget ad a PAT

javaslatától eltérő döntéshozatalra, azonban a jogalkotó nem részletezte ennek módját, különös tekintettel arra, hogy a minőségitelesítésre – akkreditációra – a PAT jogosult.

[21] A per során nyilatkozott arról, hogy a felperes bizonyítási indítványa teljesítését indokolatlannak találja, és kiemelte, hogy a felperes részéről csatolt Nagy Erzsébet szakértő magánszakvéleménye nem vehető figyelembe, figyelemmel arra, hogy nevezett személy akkreditációs kérdésekben nem jogosult nyilatkozni a 15/2015. (III.13.) EMMI rendelet alapján.

[22] Álláspontja szerint az akkreditációs testület véleményétől nem volt kötelező számára eltérni.

A PAT javaslatát pedig szakmai véleménynek állította.

Az elsőfokú bíróság döntése

[23] A Fővárosi Törvényszék a felperes keresetét alaposnak találta, és az alperes határozatát – a felperesi kérelmet elutasító részében – megsemmisítette és az alperest e körben új eljárás lefolytatására kötelezte.

[24] Az ítélet indokolása szerint a felperes alappal hivatkozott arra, hogy az alperes nem tett eleget tényállás-tisztázási kötelezettségének és határozat-indokolási kötelezettségének sem, ezzel az Ákr. 62. §-át és 81. §-át megsértette.

[25] Az ítélet indokolása szerint ugyanis nem tesz eleget az indokolási kötelezettségnek az a határozati tartalom, amely szó szerint megismétli a megelőző eljárás során készült szakértői vélemények és akkreditációs testület javaslatában foglaltakat. A Pt. rend. 7. § (6) bekezdése szerint ugyanis az alperes a PAT javaslatától eltérő döntést is hozhat. Nem elfogadható tehát az az alperesi védekezés, hogy a korábbi gyakorlatot folytatva a jelen per tárgyát képező eljárásokban pusztán formális, tulajdonképpen a PAT titkárságának megfelelő feladatokat látna el. Ebből következően nem felel meg az okszerű indokolási kötelezettség teljesítésének, ha a PAT véleményét mechanikus átveszi az alperes.

[26] Az ítélet indokolása szerint a megelőző eljárás során a felperes a hibalista szerinti módosításokat elvégezte, ehhez az alperes semmilyen észrevételt nem fűzött, azokból jogkövetkeztetést nem vont le.

Az indokolás nem adott számot arról sem, hogy a köznevelési és az előterjesztői szakértő a kérelmet módosításokkal elfogadásra javasló véleménye és a PAT ezzel ellentétes elutasító véleménye egymással milyen ok-okozati összefüggésben áll.

[27] Az ítélet összegzése szerint az alperesi határozatból nem volt megállapítható, hogy a felperesi kérelem elutasítása milyen ténybeli és jogi indokokon alapul, ezért a határozat felülbírálatra alkalmatlan volt.

[28] Az ítélet indokolása [37] pontjában rögzítette, hogy az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértés miatt a felperes által állított egyéb jogszabálysértéseket a bíróság nem vizsgálta.

[29] Az alperes részére az új eljárásra azt az iránymutatást adta, hogy a megismételt eljárásban hozott döntésben meg kell állapítania a tényállást, részletesen és közérthető módon meg kell indokolnia a döntést, reagálva a felperes által becsatolt hiánypótlásokban foglaltakra is. A döntésben érdemben értékelni kell a PAT véleményét és okszerűen, a releváns jogszabályokkal logikusan alátámasztva kell a határozatot megindokolnia oly módon, hogy abból a bizonyítékok mérlegelésének szempontjai logikusan megállapíthatóak legyenek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[30] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését, és szükség esetén az elsőfokú bíróság új eljárás

lefolytatására kötelezését kérte. A felülvizsgálati kérelem szerint a bíróság megsértette a Kp. 2. § (4) bekezdését, a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdését, valamint a Pt. rend. 7. § (6) bekezdését.

[31] Az alperes szerint a közigazgatási bíróság elmulasztotta a Kp. 48. § (1) bekezdésének i) pontjára alapított, a keresetlevél visszautasítása iránti indítványáról való döntéshozatalt, amely amellet, hogy a Kp. 2. § (4) bekezdését, és a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésben foglalt indokolási kötelezettséget sérti, egyben a Kúria BH2024.124. számon közzétett döntésének elvi tételével is ellentétes, mely szerint amennyiben a bíróság pergátló akadályt nem észlel, és ezért nem hoz külön perorvoslattel támadható, a keresetlevelet visszautasító végzést, az ügy érdemében hozott határozatában kell számot adnia arról, hogy miért nem volt alapos az alperes elsődleges védekezése.

[32] A felülvizsgálati kérelem szerint az ítélet ellentétes a BHGY-ben közzétett Fővárosi Bíróság K.33.581/2017/13. számú ítéletével is, amely hasonló tényállás mellett arra a következtetésre jutott, hogy a hatósági döntésnek csak azt kellene részletesen szakmailag megindokolnia, hogy miért hozott a PAT javaslatától eltérő döntést.

[33] Felülvizsgálati kérelmében megismételte azt a védiratában előterjesztett érvelését, hogy a Kp. 83. § (5) bekezdése csak arra adott lehetőséget, hogy a felperes a keresetét a visszavonó határozatra terjessze ki. A felperes azonban csak a visszavonó határozatra terjesztette elő keresetét, de a kérelmet ismételten elutasító határozat ellen törvényes határidő belül nem is nyújtott be keresetet, így visszautasításnak lett volna helye.

[34] A felülvizsgálati kérelem szerint a Pt. rend. 7. § (6) bekezdését azért sérti az ítélet, mert az arra kötelezi az alperest, hogy mérlegelje a PAT javaslatával szemben a köznevelési szakértő szakértői véleményét, holott a Pt. rend. 7. § (6) bekezdéséből következően a köznevelési szakértő szakvéleményét nem az alperes mérlegeli, hanem az a PAT számára készül, azt a PAT-nak kell figyelembe vennie.

Érvelése szerint egyebekben a köznevelési szakértő nem elfogadást javasolt, hanem az elfogadás és az elutasítás, mint lehetséges döntés között elhelyezkedő „elfogadás feltételekkel” javaslatot tett, melynek végső soron kétféle kimenetele lehet, a PAT általi elfogadás vagy elutasítás.

[35] Az alperes szerint az elsőfokú bíróság által megsemmisített új határozat nem sértette meg az indokolási kötelezettséget, az megfelelő terjedelemben tartalmazta a PAT szakmai indokolását. Ehhez képest a felülvizsgálni kért ítélet arra kötelezte az alperest, hogy a PAT javaslata mellett maga is indokolja meg szakmai szempontból, hogy miért fogadja el a PAT javaslatát, amely egyrészt ellentétes a korábbi 2007-es ítéletben foglaltakkal, másrészt azt jelentené, hogy az alperesnek egy újabb, kvázi akkreditációs szakvéleményt kellene készítenie.

A jogerős ítélet egyáltalán nem jelöli meg, hogy ennek hiányában miben és mennyiben van kihatással az ügy érdemére, holott eljárási szabályszegés miatt egyébként csak akkor van helye hatályon kívül helyezésnek, ha az az ügy érdemére is kihat.

[36] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában való fenntartására tett indítványt.

[37] A felperes érvelése szerint a felülvizsgálati kérelem alaptalanul hivatkozott mind a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontja sérelmére, mindezzel összefüggésben az indokolási kötelezettség megsértésére.

A felperes szerint ugyanis a közigazgatási perben nem új keresetet terjesztett elő, hanem a Kp. 83. § (5) bekezdésének megfelelően kereseti kérelmét kiterjesztette az alperes második

határozatára, nyilatkozatában eleget téve a Fővárosi Törvényszék végzésében foglalt felhívásnak.

[38] A felperes szerint a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott kúriai határozat arra az esetre vonatkozik, amikor a keresetlevél elkésettségére irányul az alperes elsődleges védekezése. A felperes álláspontja szerint azonban az alperes az első védiratában keresetlevél elkésettségére vonatkozó érvelést nem adott elő. A második védiratában pedig lényegében a keresetlevelet követő újabb keresetlevél előterjesztésének hiányára hivatkozva kérte a keresetlevél visszautasítását. A Kúria hivatkozott határozata alapján a törvényszéket a keresetlevél visszautasítására vonatkozó elsődleges védekezés előterjesztése esetén terhelte volna az a kötelezettség, hogy számot adjon arról, hogy miért nem volt helye a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pont alkalmazásának. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság hivatalból nem észlelhette a pergátló akadály fennállást, és miután az alperes első védiratában keresetlevél visszautasítására vonatkozó védekezést nem terjesztett elő, ezért a bíróságot nem terhelte indokolási kötelezettség a keresetlevél visszautasítása alkalmazása kérdésében.

[39] A felülvizsgálati ellenkérelem szerint a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a bíróság megsértette indokolási kötelezettségét azzal összefüggésben, hogy miért nem vette figyelembe a magánszakértői véleményt. E téren a felperes a jogerős ítélet indokolása [36] és [37] bekezdésére hivatkozott, kiemelten arra, hogy a bíróság döntését arra alapította, hogy az alperes indokolási kötelezettsége megsértésének megállapítása olyan, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés volt, amely a felperes által állított egyéb jogszabálysértés vizsgálatát kizárta.

[40] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme szerint az alperes alaptalanul hivatkozott a köznevelési szakértői szakvélemény alperes általi értékelése és ez utóbbi szakvélemény PAT javaslatára közötti eltérés értékelésére vonatkozó ítéleti megállapítással összefüggésben is.

A felperes szerint az alperes által felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Fővárosi Bírósági ítéletből nem az következik, hogy az alperesnek nem kell megfelelően indokolnia a hatóság döntéseit, függetlenül attól, hogy azok összhangban állnak-e a PAT javaslatával vagy sem, az ítélet ugyanis úgy fogalmaz, hogy az alperes újabb határozatának indokolásából minden kétséget kizáróan ki kell tűnnie a döntés szempontjainak, a véleményt az irányadó jogszabályi rendelkezésekkel szükséges ütköztetni, és részletesen meg kell indokolni.

A felperes szerint a jogerős ítélet azon útmutatása, hogy részletesebb indokolásban kell számot adni az elutasítás indokairól, összhangban van a Fővárosi Bíróság felülvizsgálati kérelemben hivatkozott ítéletével.

Hangsúlyozta, hogy a jogalkotó az alperesre telepítette annak kötelezettségét, hogy a pedagógus-továbbképzés akkreditáció iránti kérelmek jogszerűen kerüljenek elbírálásra, ami azt is jelenti, hogy az alperes a PAT javaslatát minden esetben mérlegelni, adott esetben felülmérlegelni is köteles a rendelkezésre álló bizonyítékok fényében az Ákr. 81. § (1) bekezdése értelmében.

[41] A felülvizsgálati ellenkérelem szerint, mivel a felülvizsgálni kért ítélet az alperes által hivatkozott Fővárosi Bíróság ítéletében foglaltakkal összhangban úgy ítélte meg, hogy az alperes nem tett eleget indokolási kötelezettségének, a jogerős ítélet jogszerűen kötelezte az alperest többek között arra, hogy értékelje a köznevelési szakértői szakvéleményt és a PAT javaslatot.

[42] Megjegyezte továbbá, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott ügyek tényállása, így többek között a Kúria ítélete eltér a jelen ügytől.

A Kúria döntése és jogi indokai

[43] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak miatt alapos.

[44] A Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálni kért ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta, és figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem a Kúria BH.2024.124. számú határozatában foglaltaktól való eltérésre is hivatkozott, a Kúria elsőként ennek kérdésével foglalkozott.

[45] A Kúria hangsúlyozza, hogy Magyarország Alaptörvényének 25. cikk (3) bekezdése szerint a Kúriának alkotmányos feladata a bíróságok jogalkalmazásának egységessége biztosítása.

Éppen ezért a közigazgatási perjog a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás egyik befogadási okaként nevesíti a Kúria közzétett határozatától való eltérésre történő hivatkozást, másrészt a Kp. 121. § (1) bekezdése a Kúria közzétett határozatától való eltérés esetére a felülvizsgálni kért ítélet hatályon kívül helyezését vagy megváltoztatását írja elő.

[46] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (1) bekezdése szerint jogegységi panasz eljárásnak van helye abban az esetben, ha a Kúria ítélkező tanácsa nem veszi figyelembe a Kúria közzétett határozatában megnyilvánuló jogértelmezést.

[47] A jogegység követelménye azonban megköveteli annak vizsgálatát, hogy mikor áll fenn az ügyek között azonosság. Az ügyazonosság ugyanis több tényező által befolyásolt, összetett jogfogalom, melyet mindig esetről esetre kell vizsgálni és szigorúan kell venni.

[48] Ebből következően a Kúria elsőként az ügyazonosság kérdését vizsgálta a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott határozattal összefüggésben.

A felülvizsgálati kérelemben megjelölt, BH2024.124. szám alatt közzétett, a Kúria Kfv.III.37.608/2023/6. számú határozata elvi tétele szerint „ha a bíróság pergátló akadályt nem észlel, és ezért nem hoz külön perorvoslattal támadható, a keresetlevelet visszautasító végzést, az ügy érdemében hozott határozatában kell számot adnia arról, hogy miért nem volt alapos az alperes elsődleges védekezése.”

A hivatkozott ügyben az alperes védiratában alaki védekezésként a keresetlevél visszautasítását kérte, annak elkésettségére hivatkozással, míg az eljáró elsőfokú bíróság egyrészt nem döntött külön végzésben a keresetlevél visszautasítására irányuló indítványról, másrészt nem indokolta a Kp. 48. § alkalmazhatósága kérdését az ítélete indokolásában sem.

[49] Ehhez képest jelen felülvizsgálati eljárásban az alperes – a felperes részéről a Kp. 83. § (5) bekezdésére tekintettel kiterjesztett kereseti kérelemre tekintettel – előterjesztett védiratában ugyancsak hivatkozott a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontjára, mint a keresetlevél visszautasításának egyik lehetséges indokára, és az eljáró bíróság, a Fővárosi Törvényszék, ugyancsak nem hozott a Kp. 48. § (1) bekezdése szerinti indítványhoz kapcsolódóan alakszerű külön határozatot, és nem indokolta meg az ügyet érdemben lezáró, felperes keresetét elutasító ítéletében sem azt, hogy miért nem volt alapos az alperes elsődleges védekezése.

[50] A Kúria álláspontja szerint a felülvizsgálati ellenkérelemben hivatkozottakkal szemben az ügyazonosság szempontjából annak nincs jelentősége, hogy a keresetlevél visszautasítására irányuló indítványban a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontja alkalmazását az alperes nem az „első” védiratában terjesztette elő, az ügyazonosság szempontjából ugyanis a lényegi elem az alperes alaki védekezéséről történő döntéshozatal elmaradása volt.

[51] A fentiek alapján a Kúria a BH2024.124. számú határozattól való eltérés tényét megállapította.

[52] A Kúria jelen tanácsa a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott referenciahatározattól nem kíván eltérni.

[53] A felülvizsgálati kérelem alappal hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet a keresetlevél visszautasítása, mint pergátló akadály körében indokolást egyáltalán nem tartalmazott. Emellett megállapítható az is, hogy az elsőfokú bíróság a Kp. 83. § (5) bekezdés alkalmazhatóságáról sem adott számot az ítéletében, így a Kúria jelen tanácsa ezen érvelés mentén sem tudott következtetéseket levonni az alperes alaki védekezésében foglaltak figyelmen kívül hagyása tekintetében.

A Kúria utal többek között a Kfv.VI.37.806/2022/4. számú határozatára is, amely elvi élel mondja ki, hogy abból, hogy a bíróságnak a kereseti kérelemről kell döntenie, nem következik, hogy az alperest ne illett meg az indokolt döntéshez való jog a pergátló akadályra való hivatkozása körében.

[54] Az alperes felülvizsgálati kérelmében érdemben is vitatta az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében foglaltakat, állítva, hogy nem sértette meg az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét. Az alperes felülvizsgálati kérelme elbírálása körében a Kúria nagyjából egyet értett az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal, azonban annak néhány megállapítása pontosításra szorul.

[55] Kétségtelen tény, hogy Pt. rend. 7. § (6) bekezdése lehetőséget biztosít az alperesnek arra, hogy a PAT állásfoglalásától eltérjen. Emiatt téves az a jogi álláspont, hogy a PAT állásfoglalása köti az alperest és mentesíti az alperest a hatósági kontroll gyakorlása alól. Az is tényszerűen rögzíthető, hogy az alperes második határozata sem tartalmazza a hatósági döntés érdemi indokolását. Ezt a hiányosságot az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel. Az alperes által gyakorolható kontroll azonban – pontosítva az ítéleti érvelést - nyilván nem jelenti azt, hogy a jogalkotó megkettőzni kívánta a PAT-ra telepített pedagógus-továbbképzés akkreditációját érintő szakmai véleménynyilvánítást. Ugyanakkor azzal helyesen érvelt a felperes, hogy a felperesi kérelem tekintetében a döntéshozó maga az alperes, rá vonatkoznak az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglalt követelmények, így a bíróságnak az egyedi ügy jellemzői szerint kell a PAT állásfoglalás megalapozottságát ellenőriznie, majd ezen ellenőrzéséről a határozatban számot kell adnia. Jelen ügyben az alperes mulasztásként róható fel, hogy az általános megállapítások és az érvekkel alá nem támasztott PAT megállapítások tekintetében nem kért további magyarázatot a PAT-tól, illetve nem várta el azt, hogy a PAT adjon választ arra, hogy miként lehetséges az, hogy két szakértő plusz követelményeinek teljesítését követően, és javaslataik ellenére mégis a módosított kérelmet elutasító állásfoglalást tett. Az alperesnek az eljárása során tehát arról kell gondoskodnia, hogy a PAT állásfoglalása kellően indokolt legyen és az eljárás ismertetett sajátosságaira is magyarázatot adjon. Csak a megfelelően indokolt, érvekkel kellően alátámasztott PAT állásfoglalás lehet alkalmas arra, hogy a hatósági döntés alapjául szolgáljon.

[56] Az fentiekben kifejtettek ellenére, az alperes alaki védekezésének elsőfokú bíróság általi vizsgálata elmaradása a Kp. 84. § (2) bekezdése folytán irányadó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértését is eredményezi, amely lényeges eljárási szabálysértés.

[57] Ezért a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította, azzal, hogy ha nem találja alaposnak az alperes alaki védekezését, akkor a korábbi elsőfokú ítélet és a Kúria fentiekben kifejtett érveit figyelembe véve kell döntenie a felperes kereseti kérelméről.

[58] A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróságnak elsődlegesen az alperes Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontjára történő hivatkozása alapossága vagy megalapozatlansága kérdésében kell döntenie.

Ehhez szorosan kapcsolódik a Kp. 83. § (5) bekezdésének alkalmazhatósága kérdése is, az alperes közigazgatási perben előterjesztett alaki védekezése ugyanis ennek kizártságát is állította.

A döntés elvi tartalma

[59] *Amennyiben a közigazgatási perben az alperes védírata a keresetlevél visszautasítására vonatkozó indítványt is tartalmaz (Kp. 42. § (1) bekezdés) és arról a közigazgatási bíróság nem hoz külön perorvoslattel támadható végzést, az ügy érdemében hozott határozatában kell számot adnia arról, hogy miért nem volt alapos az alperes alaki védekezése.*

Az alperes alaki védekezését a Kp. 83. §-a szerint folyó eljárásban is elterjesztheti, amelyről a bíróság döntenie köteles.

Záró rész

[60] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[61] A Kúriának perköltségről rendelkeznie nem kellett, ugyanis a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kifejezetten nyilatkozott arról, hogy nincs ügyvédi munkadíj iránti igénye, míg az alperes felülvizsgálati kérelmében csupán megjelölte a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és 4. § (1) bekezdés a) pontját, azt azonban nem határozta meg, hogy hány munkaóra tekintetével kéri és milyen összegben perköltsége megállapítását, mely perköltségigény bejelentése nem felel meg a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 81. § szerinti perköltség felszámítás szabályának.

[62] Az ítélettel szembeni további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
Budapest, 2025. január 23.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Figula Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k. bíró, Dr. Hajnal Péter s.k. bíró, Dr. Heinemann Csilla s.k. bíró